

A Fővárosi Ítéletábra a Hantos Ügyvédi Iroda (**I-II. rendű felperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Hantos Ádám ügyvéd) által képviselt néhai I. rendű felperes neve I. rendű és II. rendű felperes neve (**I-II. rendű felperes címe**) II. rendű felpereseknek, a Dr. Kocsis Tamás Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Kocsis Tamás ügyvéd) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2020. szeptember 15. napján meghozott 8.P.21.198/2018/65. számú részítele ellen a II. rendű felperes által 69. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

részíteleket:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság részíteleket helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint másodfokú perkölséget.

A le nem rótt 1.146.200 (egymillió-száznegyvenhatezer-kétszáz) forint fellebbezési ítéletet az állam viseli.

A részítelek ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

- [1] A II. rendű felperes édesanyja - a per korábbi I. rendű felperese - 2017. május 9-én végbéltáji panaszokkal kereste fel az alperes sebészeti ambulanciáját. A vizsgálatot végző orvos aranyeres csomókat diagnosztizált, kúp használatát írta elő, a panaszok tartós fennállása esetére pedig kivizsgálást javasolt. A II. rendű felperes édesanyja 2017. szeptember 19-én jelentkezett ismét vizsgálatra, mert a székletén vért látott. A részletes kivizsgálás eredményeként colorectalis carcinomát, valamint a májban is daganatos elváltozást tártak fel. A **Egészségügyi Intézményben** 2018. január 22-én művi úton eltávolították a II. rendű felperes édesanyjának végbelét. A műtéti preparátumok vizsgálata daganatátéteket mutatott ki több nyirokcsomóban, majd a további vizsgálatok áttétet mutattak ki a tüdőben is. A II. rendű felperes édesanyja 2019. április 11-én meghalt.
- [2] A II. rendű felperes édesanyja és a II. rendű felperes sérelemdíj, kártérítés és a perrel felmerült költségeik megfizetése iránt terjesztettek elő keresetet az alperes ellen. Követelésüket arra alapították, hogy az alperes 2017. május 9-én nem a kellő gondossággal, a szükséges alapossággal végezte el a II. rendű felperes édesanyjának vizsgálatát, és nem adott megfelelő tájékoztatást arról, hogy a tüneteket milyen más betegségek okozhatják. Álláspontjuk szerint a vizsgálatnak ki kellett volna terjednie az aranyérhez hasonló tünetekkel járó egyéb, esetleg súlyosabb betegségek

feltárására vagy kizárására, a tájékoztatásnak pedig a más betegségek lehetőségére. Kifejtették, hogyha az alperes kellően gondosan járt volna el, és a kellő alapossággal végezte volna el a vizsgálatot, akkor 4-5 hónappal korábban sor kerülhetett volna a II. rendű felperes édesanyjának részletes kivizsgálására, ennyi idővel hamarabb meg lehetett volna állapítani a betegségét, és el lehetett volna kezdeni a célzott kezelését. Hivatkoztak arra, hogy az alperes által okozott idővesztés jelentősen csökkentette a II. rendű felperes édesanyjának gyógyulási és életben maradási esélyét. Okfejtésük szerint az alperes a gyógyulási és túlélési esély csökkentésével megsértette az egészséghez, a testi épséghez, a társadalmi élethez, a teljes és egészséges családban éléshez fűződő személyiségi jogaikat, valamint a II. rendű felperes munkához való jogát. Az I. rendű felperes ezért 10.000.000 forint, a II. rendű felperes 3.000.000 forint sérelemdíj és 2017. május 9. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetését igényelte. Kártérítésként a II. rendű felperes édesanyjának betegsége folytán felmerült költségeik megtérítésére tartottak igényt.

- [3] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperések perköltségben marasztalására irányult. Hivatkozott arra, hogy orvosa a kellő gondossággal és alapossággal vizsgálta meg a II. rendű felperes édesanyját. Hangsúlyozta, hogy sem a májusi vizsgálat eredménye, sem a II. rendű felperes édesanyjának panaszai nem utaltak kifejezetten végbél vérzésre, a II. rendű felperes édesanyja pedig csak az őszi vizsgálatok alkalmával tett először említést arról, hogy a vérzéses panaszai már egy éve fennállnak. Az volt az álláspontja, hogy a tájékoztatási kötelezettség körében sem terheli mulasztás, mert a panaszok tartós fennállása esetére részletes kivizsgálást javasolt. Érvelése szerint nem javított volna a II. rendű felperes édesanyjának gyógyulási vagy életben maradási esélyein, ha 4-5 hónappal korábban kezdték volna meg a célzott onkológiai kezelést.
- [4] Az elsőfokú bíróság részítéletet hozott, amellyel a II. rendű felperes keresetét elutasította. Kötelezte a II. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 forint perköltséget, és megállapította, hogy a le nem rótt 859.650 forint illeték és az állam által előlegezett 314.686 forint szakértői díj az állam terhén marad. Ítéletének indokolásában úgy foglalt állást, hogy a felperések által csatolt magánszakértői véleményre nem alapítható érdemi döntés, a szakértő kompetenciájának részbeni hiánya miatt, valamint megállapításainak általános jellege miatt. A perben kirendelt sebész, onkológus és gasztroenterológus szakértők szakvéleményei alapján azt a következtetést vonta le, hogy nem növelte volna a II. rendű felperes édesanyjának gyógyulási vagy túlélési esélyeit, ha az alperes orvosa már 2017. május 9-én feltárta volna a daganatos betegséget. Ezzel kapcsolatban rámutatott, hogy az onkológus szakértők véleménye szerint ekkor már IV., végső stádiumban volt a II. rendű felperes édesanyjának betegsége, daganatáttek voltak a nyirokcsomókban és a májban is, ezért kiterjedtebb, alaposabb májusi vizsgálat esetén is azonos lett volna a betegség lefolyása, és ugyanazokra a műtéti beavatkozásokra és egyéb kezelésekre lett volna szükség. Utalt arra, hogy a műtéti beavatkozások és egyéb kezelések lehetőségét és hatékonyságát az észlelés időpontján kívül más egyéb körülmények is jelentősen befolyásolhatják. Kiemelte, hogy a májban lévő daganat eltávolítására - annak elhelyezkedése miatt - nem volt reális esély. Álláspontja szerint a szakértők által becsült, 6%-ot nem meghaladó 5 éves túlélési esélyt erősen korlátozottnak kell tekinteni, ilyen mértékű esély elvesztése nem alapozhat meg személyiségi jogsérelmet, sérelemdíj vagy kártérítés iránti követelést.
- [5] A részítélet ellen a II. rendű felperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében elsődlegesen azt kérte, hogy a másodfokú bíróság változtassa meg az elsőfokú bíróság részítéletét, és közbenső ítélettel állapítsa meg, hogy az alperes megsértette az I. és a II. rendű felperések egészséghez, testi épséghez, teljes családban való éléshez, társadalmi élethez fűződő személyiségi jogát, valamint a II. rendű felperes munkához való jogát, amellyel összefüggésben a felperések részére sérelemdíj és kártérítés fizetésére köteles. Másodlagos fellebbezési kérelme a részítélet hatályon kívül helyezésére

irányult. A másodfokú bíróság által gyakorolni kért felülbírálati jogkörként a Pp. 369. § (3) bekezdés a), b) és d) pontjában, illetve 384. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott jogköröket jelölte meg. Az volt az álláspontja, hogy a magánszakértői vélemény és **Szakértő1** szakértői véleménye alapján megállapítható az alperes szakmai hibája, mert kellő alaposágú vizsgálat esetén a végbéldaganat diagnosztizálható lett volna már 2017. májusban. Kifejtette, hogy ebben az esetben az édesanyja már 4 hónappal korábban megkaphatta volna a megfelelő terápiát. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy az alperes a neki felróható diagnosztikai késedelemmel megsértette az egészséghez, a testi épséghez, a teljes családban való éléshez, a társadalmi élethez, valamint a munkához való jogát. Hangsúlyozta, hogy a sérelemdíj iránti követelését önmagában, további hátrány bizonyítása nélkül is megalapozza személyiségi jogainak megsértése. Okfejtése szerint a rendelkezésre álló szakvéleményekből alappal vonható le az a következtetés, hogy az édesanyja néhány hónappal tovább élhetett volna, ha már 2017. májusban észlelték volna a daganatos megbetegedését. Előadta, hogy korábbi észlelés esetén édesanyja kemoterápiás kezelése hamarabb kezdődhetett volna el, az áttétek kiterjedése és mérete kisebb lett volna, ez pedig néhány hónappal növelte volna édesanyja túlélési esélyeit. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság okszerűtlenül mérlegelte az orvosszakértői vélemények megállapításait, és tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes diagnosztikai késedelmé nem változtatott érdemben édesanyja túlélési esélyein.

- [6] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság részítéletének helybenhagyását és a II. rendű felperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen alapozta a döntését a magánszakvélemény helyett a perben kirendelt szakértők véleményére. Továbbra is vitatta, hogy szakmailag hibás vagy hiányos lett volna a II. rendű felperes édesanyjának 2017. májusi vizsgálata. Hangsúlyozta, hogy nem volt részletesebb, alaposabb vizsgálatra okot adó panasz, tünet vagy vizsgálati eredmény. Érvelése szerint nem értékelhető az ő mulasztásaként, hogy a II. rendű felperes édesanyja csak hónapokkal később jelentkezett újra vizsgálaton, és csak ekkor számolt be vérzéses tünetekről. Okfejtése szerint a perben rendelkezésre álló orvosszakértői vélemények nem támasztják alá, hogy jobbak lettek volna a II. rendű felperes édesanyjának életkilátásai, ha a 2017. májusi vizsgálat kiterjedtebb lett volna, és feltárta volna a daganatos betegséget.
- [7] Az elsőfokú bíróság részítéletének nem volt fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelemben bírálta felül az elsőfokú részítéletet [Pp. 358. § (5) bekezdés].
- [8] A II. rendű felperes fellebbezése alaptalan.
- [9] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a tényállásból levont jogi következtetéseivel és érdemi döntésével az ítéltábla teljes mértékben egyetértett, a döntés részítéletben kifejtett indokait pedig kiegészítésekkel osztotta az alábbiak szerint:
- [10] A II. rendű felperes a keresetét arra alapította, hogy az alperes 2017. május 9-én nem a kellő gondossággal végezte el édesanyjának orvosi vizsgálatát, ezzel megsértette a keresetben megjelölt személyhez fűződő jogait és kárt okozott neki.
- [11] Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 244. § (1) bekezdése szerint az egészségügyi szolgáltatás keretében végzett ellátás során okozott kárért és személyiségi jogsértésért az egészségügyi szolgáltató tartozik felelősséggel, illetve helytállással.

- [12] Az Eütv. 244. § (2) bekezdése kimondja, hogy az egészségügyi szolgáltatásokkal összefüggésben keletkezett kárigényekre, illetve a személyiségi jogsértések esetén követelhető igényekre a Ptk.-nak a szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre, valamint a személyiségi jogok megsértésének szankcióira vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni.
- [13] A perben nem volt vitás, hogy a II. rendű felperes édesanyjának vizsgálatát az alperessel mint egészségügyi szolgáltatóval alkalmazotti viszonyban álló orvos végezte, akinek a károkozásáért és személyiségi jogsértéséért az Eütv. 244. § (1) bekezdése alapján az alperes tartozik felelősséggel.
- [14] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 1:4. § (1) bekezdése értelmében, ha e törvény eltérő követelményt nem támaszt, a polgári jogi viszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.
- [15] Az adott helyzetben általában elvárható magatartást az egészségügyi szolgáltatók vonatkozásában az Eütv. 77. § (3) bekezdése akként határozza meg, hogy minden beteget - az ellátás igénybevételének jogcímére tekintet nélkül - az ellátásában résztvevőktől elvárható gondossággal, valamint a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával kell ellátni.
- [16] A perben kirendelt **Szakértő1** igazságügyi sebész szakértő szakvéleménye alátámasztotta a felperesek által csatolt magánszakvéleményt annyiban, hogy az alperes nem az elvárható gondossággal, a szakmai szabályok betartásával vizsgálta meg a II. rendű felperes édesanyját, mert az aranyeres elváltozások korrekt feltárásához és a hasonló tünetekkel járó más - elsősorban daganatos - betegségek kizárásához további vizsgálatokat - legalább anoszkópiát - kellett volna elvégezni. Az alperes azzal, hogy elmulasztotta a további szükséges vizsgálatokat, megszegte a szakmai szabályokat, ennek következtében nem az Eütv. 77. § (3) bekezdésében meghatározott elvárható gondossággal járt el, ezért a mulasztás neki felróható.
- [17] A felróható magatartás önmagában azonban nem elégséges sem a személyiségi jogsértés, sem a kártérítési felelősség megállapításához, ehhez az is szükséges, hogy a felróható magatartással okozati összefüggésben valamely személyhez fűződő jog sérelme, illetve kár következzen be. Az okozati összefüggés akkor állapítható meg egy magatartás és egy eredmény között, ha a magatartás hiányában az eredmény nem következett volna be. A perben ezért az okozati összefüggés körében azt kellett vizsgálni, hogy az alperes felróható mulasztásának elmaradása esetén - azaz, ha az alperes 2017. május 9-én az előírt gondossággal vizsgálta volna meg a II. rendű felperes édesanyját, és feltárta volna a daganatos betegség gyanúját -, akkor meggyógyítható lett volna-e, vagy hosszabb ideig élhetett volna-e a II. rendű felperes édesanyja. Abban az esetben ugyanis, ha a II. rendű felperes édesanyja az előírt gondossággal végzett vizsgálat esetén sem lett volna gyógyítható, vagy nem élt volna hosszabb ideig, akkor nem állapítható meg okozati összefüggés az alperes felróható mulasztása, valamint az édesanyja betegsége és halála miatt a II. rendű felperest ért személyi sérelmek és vagyoni hátrányok között.
- [18] A perben kirendelt onkológus szakértők szakvéleményéből az elsőfokú bíróság okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy a II. rendű felperes édesanyjának egészsége akkor sem lett volna helyreállítható, és élete akkor sem lett volna meghosszabbítható, ha az alperes 2017. május 9-én kellő gondossággal vizsgálta volna meg és diagnosztizálta volna a daganatos megbetegedés gyanúját. Az onkológiai szakvélemények egybehangzóan állapítják meg, hogy a II. rendű felperes édesanyja már a 2017. május 9-én elvégzett vizsgálat időpontjában is IV., végstádiumú végbéldaganatban szenvedett, áttétekkel a nyirokcsomókban és a májban. Egybehangzóak a szakvélemények abban is, hogy a betegség lefolyásán, kezelésén és végkimenetelén nem változtatott

volna a kiterjedtebb 2017. májusi vizsgálat sem. A szakvélemények kitértek arra is, hogy a betegség korábbi felismeréséből nem következik okszerűen, hogy a II. rendű felperes édesanyja annyival hosszabb ideig élt volna, amennyivel korábban felismerték a betegségét, mert a betegség lefolyását és kezelésének menetét döntően nem a diagnosztizálás időpontja, hanem más körülmények befolyásolják. Mivel a szakvéleményekből nem lehet megalapozottan arra következtetni, hogy a II. rendű felperes édesanyja kétséget kizáróan hosszabb ideig élt volna, ha az alperes kellő alapossággal vizsgálta volna meg őt, nem állapítható meg, hogy a II. rendű felperes édesanyjának élete az alperes felróható mulasztására visszavezethető okból rövidült meg. Erre figyelemmel nem áll fenn okozati összefüggés az alperes mulasztása és a II. rendű felperes édesanyja életének megrövidülése, sem pedig az édesanyja betegsége és halála miatt a II. rendű felperest ért személyi sérelmek és vagyoni hátrányok bekövetkezése között.

- [19] A bírói gyakorlat - a felróható magatartás és az eredmény bekövetkezése közötti okozati összefüggés hiányában is - személyhez fűződő jogsértés és kártérítési felelősség megállapítására alapot adó körülménynek ismeri el a gyógyulás, az életben maradás és az élet meghosszabbítás esélyének elvesztését is, de csak abban az esetben, ha felróhatóság hiányában reális esély volt a gyógyulásra, az életben maradásra, illetve az élet meghosszabbítására, és kizárólag annak a személynek a vonatkozásában, aki esélyt veszített.
- [20] A II. rendű felperes nem veszítette el gyógyulás, életben maradás vagy élet meghosszabbítás esélyét az alperes felróható mulasztása miatt. Az elsőfokú bíróság azt az onkológus szakértői megállapítást, hogy a II. rendű felperes édesanyjának - tekintettel daganatos betegségének előrehaladottságára, a májban lévő daganat eltávolíthatóságának nehézségére, egyéb betegségeire és teherbíró képességére - 2017. májusban hozzávetőleg 5-10% volt az 5 éves túlélési esélye, helyesen minősítette úgy, hogy a II. rendű felperes édesanyjának nem volt reális esélye a hosszabb életben maradásra. Az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az 5-10% közötti esély olyan csekély mértékű, amely nem tekinthető reálisnak. Reális esély nélkül az esély elvesztése nem alapozhat meg személyiségi jogi sértést, sem pedig személyiségi jogsértésre alapított vagy kártérítés iránti követelést.
- [21] A perbeli jogvita elbírálása szempontjából jelentős tények megállapíthatók voltak a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, e bizonyítékokat az elsőfokú bíróság okszerűen mérlegelte, az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörbe tartozó döntést pedig nem kellett hozni. Ezért az ítéletábra a Pp. 369. § (3) bekezdés a), b) és c) pontjában meghatározott egyik felülbírálati jogkör gyakorlását sem találta indokoltnak.
- [22] A II. rendű felperes a másodlagos fellebbezési kérelmében a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja alapján kérte az elsőfokú részítélet hatályon kívül helyezését. A Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja alapján csak akkor van helye az ítélet hatályon kívül helyezésének, ha a másodfokú bíróság gyakorolja a Pp. 369. § (4) bekezdésében biztosított, anyagi pervezetéssel összefüggő felülbírálati jogkörét. Mivel az ítéletábra a perben nem élt ezzel a jogkörével, nem volt jogi lehetőség az elsőfokú részítélet hatályon kívül helyezésére.
- [23] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemben helyes részítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, és az eredménytelenül fellebbező II. rendű felperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperes által felszámított ügyvédi munkadíj mint másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte. A II. rendű felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontja és a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2021. február 18.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
a tanács elnöke

dr. Lente Sándor s.k. előadó bíró

bíró

dr. Csóka István s.k.